

A B C D E

Extra sammanträde 28 februari 2007

Rinkeby stadsdelsförvaltning, stora nämndrummet, klockan 14.00

Ledamöter

Jansson, Annette (m) ordförande
Hailu, Abebe (s) vice ordförande
Pepera, Sofia (m)
Josefsson, Kyllikki (m)
Adlouni, Jihad (m)
Yildiz, Burhan (fp)
Päärne, Mia (s)
Leif Malmberg (s)
Aggefors, Kerstin (s)
Dencker, Jakob (mp)

Ersättare

Sakala, Aleksandar-Pal
(m)
Ganidis, Ioannis (m)
Wallin, Rigmor (s)
Ingrao, Alessandro (s)
Jeite, Dahir Ahmed (s)

Tjänstgörande ersättare

Erdal, Ertugrul (m) i st. för Andersdotter
Sommar, Carina (kd)
Kerstin Kalteneckar (m) i st. för Bo Sundin
(m)
Córdova, Gilda (v) i st. för Gunilla Bhur (v)

Tjänstemän

Olle Johnselius, Verner Stadthagen, Claes Hermansson, Mårten Qvist,
Aila Somero

Personalföreträdare

A
B
C
D
E

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

28 februari 2007

Blad 2

Ylva Arenpalm, SKTF, Leif Larsson, TCO

Utses att justera

Annette Jansson (m) och Abebe Hailu (s)

Dag för justering Den 28 februari 2007

Sekreterare

Ordförande

Vice ordförande

Paragrafnr 1
Antal blad 14

§ 1**Remiss om policy för upphandling och konkurrensutsättning**

Remissvar till stadsledningskontoret

Beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens synpunkter som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd har fått stadsledningskontorets förslag till policy för upphandling och konkurrensutsättning på remiss.

Konkurrensolicyn syftar till att allt som inte är myndighetsutövning och strategiska ledningsfunktioner skall upphandlas i konkurrens eller erbjudas brukarna genom valfrihetssystem.

I upphandlingsolicyn föreslås att de lagmässiga aspekter som är förknippade med offentlig upphandling behandlas i stadens regler för ekonomisk förvaltning. Policyn syftar också till att så långt som möjligt förenkla för små företag att delta i stadens upphandlingar.

Respektive nämnd i staden kommer i juridisk mening vara egen upphandlande enhet. Vidare föreslås att varje nämnd ska upprätta en plan för upphandling och konkurrens.

Förvaltningarna anser att tydlighet skapas med föreliggande policy och att det är positivt att arbete med analys inför upphandling och

uppföljning av genomförda upphandlingar förstärks. Förvaltningarna anser vidare att processerna kring avknoppning bör utvecklas.

Ärendets beredning

Rinkeby och Kista stadsdelsförvaltningar hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 15 februari 2007. Dnr 105-087-2007.

Förslag till beslut

Ordförande Annette Jansson (m) föreslog att nämnden skulle ställa sig bakom förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordförande Abebe Hailu (s) föreslog att nämnden skulle anta (s):s förslag till beslut.

Tjänstgörande ersättare Gilda Córdova (v) föreslog att nämnden skulle anta (v):s förslag till beslut.

Ledamot Jakob Dencker (mp) föreslog att nämnden skulle anta (mp):s förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslag om bifall mot avslag till förvaltningens förslag och fann att nämnden hade antagit förvaltningens förslag.

Reservation 1

Vice ordförande Abebe Hailu m fl (s) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

att avstyrka föreslagna policys för upphandling och konkurrensutsättning

samt

att därutöver anföra följande

Upphandling är i första hand lämpligt för de verksamheter där staden saknar eller inte bör ha viss specialkompetens. Det yttersta ansvaret för verksamheten finns kvar hos den upphandlande nämnden eller bolaget vilket ställer särskilda krav på avtalsskrivande och fortlöpande uppföljning av den upphandlade verksamheten. Det vägledande vid konkurrensutsättning av verksamhet måste alltid vara medborgarperspektivet.

Den föreslagna konkurrenspolicyn syftar till att genomföra majoritetens beslut att allt som inte är myndighetsutövning och strategiska ledningsfunktioner ska upphandlas i konkurrens eller erbjudas brukarna genom valfrihetssystem. Det föreslås att varje nämnd och ska upprätta en plan för upphandling och konkurrens. Detta visar på att de borgerliga partiernas upphandlingsiver inte känner några gränser.

Kortsiktigt kan en konkurrensutsatt upphandling leda till sänkta kostnader men det behöver inte alls göra det. Varje upphandling är också förknippad med en transaktionskostnad och omorganiseringskostnad. Samtidigt finns flera nackdelarna med att lägga ut verksamheter i privata intressenters händer, bland annat blir ofta konsekvensen lägre kontinuitet, mindre synergieffekter samt lägre grad av demokratisk styrning och öppenhet. Upphandling inom vård och omsorg är dessutom förknippade med särskilda risker. När vinstmaximeringen går för långt blir människor inte sällan lidande.

Den borgerliga majoriteten anser att stadens nämnder ska arbeta aktivt med att stimulera och uppmuntra medarbetare som vill avknoppa delar av stadens verksamhet, för att öka valfriheten. Vi vänder oss starkt

emot detta. Genom att staden avknoppar verksamhet fransäger man sig sitt arbetsgivaransvar och förlorar också stora möjligheter till insyn och styrning av verksamheten. I många andra borgerliga kommuners valfrihetshets ser vi att det ofta leder till motsatt effekt. Till slut finns det bara en kommunal förskola kvar och resten drivs i enskild regi. Vilken valfrihet är det för föräldrar som vill ha sina barn i en kommunal förskola? Vi är rädda att även Stockholm går en sådan utveckling till mötes.

Vi oroas också av tanken på utmaningsrätt. Vilka kostnader medför inte det för staden om vem som helst - medarbetare, enskilda eller företag - har rätt att kräva att viss verksamhet ska upphandlas, och nämnderna är skyldiga att pröva detta önskemål?

Vi vill istället lyfta fram att nämnder och bolagsstyrelser ska ha möjlighet att återta verksamheten i kommunal regi när avtalen löper ut om man finner det bättre ur kvalitets- och kostnadssynpunkt. I detta ligger att nämnderna i hög utsträckning har att avgöra själva om upphandling ska ske eller ej.

Vi vill också understryka hur viktig utförarnas kontinuitet är för brukarna av vård-, omsorgs- och skoltjänster. Upprepade byten av leverantörer eller medarbetare hos denne, äventyrar kontinuiteten inom verksamheten.

Vi anser att upphandlingspolicyn ska reglera miljökrav vid upphandling, antidiskriminering och social hänsyn. Vi anser att detta är oer-

hört viktiga områden som nämns alldeles för lite i förslaget till upphandlingspolicy.

Syftet med såväl upphandlad som icke- upphandlad verksamhet som staden har ansvar för är givetvis att stadens invånare ska få bästa möjliga service och kvalitet till lägsta möjliga kostnad. Det är dock självklart inte en acceptabel effekt att kostnaderna sänks genom att personalens arbets- och anställningsförhållanden i entreprenaden är avsevärt sämre än de som erbjuds stadens anställda. Upphandlingar ska sträva efter att garantera konkurrens på lika villkor.

När ett oseriöst företag lägger ett lågt vinnande anbud på en nivå som det långsiktigt inte är möjligt att konkurrera med om leverantören betalar för branschen skäliga löner, skatter, avgifter och en normal vinst, slås de seriösa företagen ut, eller tvingas börja fuska de också. Varje år förlorar det offentliga stora inkomster på grund av skattefusk. Kampen mot svartarbete är en uppgift som angår alla - även kommunen som upphandlare.

Stockholms stad upphandlar varje år varor och tjänster för cirka 10 miljarder kronor. Hur dessa skattemedel används har en avgörande betydelse varför det offentliga som aktör i detta avseende kan påverka marknaden i positiv bemärkelse för att förbättra förhållandena i samhället.

Staden kan ta sitt ansvar för personalens anställningsförhållanden hos leverantörer genom att ställa krav i samband med upphandlingar. För att passa den svenska arbetsmarknaden anser jag

att dessa krav bör ställas med utgångspunkt i kollektivavtalen, lämpligen enligt den så kallade "Vita jobb-modell" som har prövats framgångsrikt av staden.

2004 genomfördes en undersökning som visade att personal som återgått i kommunal tjänst och jämför med hur de hade det i enskild verksamhet är i huvudsak mer nöjda med allt i den kommunala verksamheten de återgått till. Särskilt gäller det arbetsmiljön, anställningstryggheten och möjligheten till vidareutbildning. Det är därför viktigt att det i den nya policyn redogörs för hur staden i samband med övergång till annan driftsform kan säkerställa att medarbetarnas situation inte försämras. Det är också viktigt att det finns en reell meddelarfrihet även i de verksamheter som bedrivs på entreprenad.

2005 fattade kommunfullmäktige beslut om att samtliga verksamheter skall tillämpa en antidiskrimineringsklausul vid upphandlingar av varor och tjänster. En sådan klausul ger staden rätt att häva avtal med entreprenörer som bryter mot gällande diskrimineringslagstiftning. Syftet är att markera att diskriminering inte accepteras och att säkerställa att skattemedel inte kommer företag och andra organisationer till del om de bryter mot diskrimineringslagstiftningen. Avsikten är att förmå leverantörer att vidta åtgärder för att förebygga och motverka diskriminering. Som ett led i stadens anti-diskrimineringsarbete anser vi att det är väldigt värdefullt att skyldigheten att tillämpa anti-diskrimineringsklausulen finns kvar.

Vi har naturligtvis ett ansvar för att se till att skattepengar används effektivt, men också för att se till att fattiga människor i andra länder inte exploateras och utnyttjas i vårt namn. **Rättvisemärkt/Fairtrade är en etisk märkning som garanterar konsumenten att de mänskliga rättigheterna har varit i fokus under varans framtagning. Kriterierna för Rättvisemärkt utgår från de grundläggande ILO konventionerna som i sin tur stärker FN s konvention om de mänskliga rättigheterna. Rättvisemärkt bidrar till att arbetare och odlare får skäligt betalt för det arbete de utför, att barnarbete motverkas, att organisationsrätten främjas, att diskriminering på grund av kön, tro eller hudfärg motverkas samt att ekologiskt odlande uppmuntras. Vi anser att möjligheten att ställa krav på rättvisemärkning bör undersökas i den nya upphandlingspolicyn**

Vi anser också att staden ska fortsätta det viktiga arbetet med att ställa miljökrav vid upphandlingar. Miljökraven som ställs ska syfta till att uppnå kraven i stadens miljöprogram.

Genom att ställa miljökrav och sociala krav vid stadens upphandlingar kan staden upphandlingar bli ett kraftfullt redskap för att driva på mot ekologisk hållbarhet och en socialt rättvis utveckling. De nya policyna visar på en klar ambitionsminskning jämfört med den politik vi drev under den förra mandatperioden, både vad gäller sociala krav och miljöhänsyn.

Reservation 2

Tjänstgörande ersättare Gilda Córdova (v) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag från (v):

1. Stadsdelsnämnden beslutar avstyrka förvaltningens utlåtande över föreslagna policys för upphandling och konkurrensutsättning
2. samt därutöver anföra

Stadens verksamheter ska ge våra medborgare bästa möjliga service, kvalitet och inflytande till lägsta möjliga kostnad och miljöpåverkan samt ta hänsyn till ILO:s konventioner om föreningsfrihet, tvångsarbete, diskriminering och barnarbete. Självfallet ska lagstiftningen och kommunfullmäktiges övergripande mål styra både verksamhet som drivs i egen regi och upphandlad verksamhet.

Under vår majoritet de senaste fyra åren var vänsterpartiet restriktivt inställd till konkurrensutsättning eftersom vi ville bygga vår nya policy på utvärderingarna av den tidigare borgerliga majoritetens privatiseringspolitik. Utvärderingarna visade att konkurrensutsättningen medfört lägre kvalitet och sämre situation för medarbetarna samtidigt som verksamheten inte blivit billigare. Mycket oroande belägg gavs för att brukarna upplevt kvaliteten som markant sämre i privat regi. Medarbetare som återgått i kommunal tjänst var i huvudsak mer nöjda med allt som de återvänt till, särskilt arbetsmiljön, anställningstryggheten och kompetensutvecklingen. Effekterna på demokratin blev tyvärr inte ordentligt utredda, varför vi noga måste bevaka demokrati-förlusterna när majoriteten driver igenom sina omfattande planer på privatiseringar.

Kontinuitet är en grundläggande förutsättning för kvalitet inom socialtjänst, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättningar samt inom förskola och skola. Upprepade byten av leveran-

törer eller medarbetare hos leverantörerna bryter kontinuiteten, vilket alltid drabbar brukarna. Utvärderingarna av den borgerliga privatiseringspolitiken visade att det var vanligt att byta leverantör inom äldreomsorgen, att inte många tidigare leverantörer fick nytt förtroende och att leverantörer valt att inte återkomma med anbud.

Utvärderingarna visade också att anbuden minskade vilket berodde på att konkurrensen minskat i många branscher. Under vår tidigare majoritet valde många nämnder att ta tillbaka verksamheter i egen regi, vilket varit positivt för brukarna och medarbetarna. Vi befarar att i det borgerliga Stockholm blir stadens verksamheter utlämnade till fåtaliga anbud från privata monopol. I de fall mindre företag vinner en upphandling finns risker att de senare köps upp av de stora företagen, vilket är en utveckling som vi har sett inom äldreomsorgen.

Konkurrensutsättningen gynnar inte medborgarnas behov, intressen och möjligheter som majoriteten påstår. Tvärtom minskar insynen i äldreomsorgen och skolan om de drivs av aktiebolag, där medarbetarna inte har rätt till meddelarskydd som i kommunen. Lex Sarah är bra men räcker inte till för att garantera att missförhållanden i privat äldreomsorg ska komma till allmänhetens kännedom. När ekonomiska värden i allt högre grad får styra vår kommunala verksamhet istället för behoven blir medborgaren kunder på en marknad, men med mycket olika förutsättningar att ”välja” och ”köpa” sin service. Vi vill istället att de demokratiska värdena ska styra i mycket högre grad än idag, vilket också innebär att medborgaren bemöts som de rättmätiga ägare de är av stadens gemensamma verksamheter.

När vi erkänner medborgaren som ägare erkänner vi samtidigt att hon har rätt att ställa krav på hela skolsystemet och inte bara det egna bar-

nets skolgång. När de borgerliga partierna ändrar relationerna och gör medborgaren till en kund reduceras skolan till en privatsak, när det i själva verket är avgörande för hela samhällets utveckling att alla barn får en bra skola oavsett var de bor i staden. Istället blir det familjens ekonomiska och kulturella kapital som avgör skolgången och därmed i stor utsträckning barnens framtida möjligheter i livet.

Vi avvisar den borgerliga majoritetens förslag till upphandlingspolicy som är tunt både ur ett miljöperspektiv och ur ett hållbarhetsperspektiv.

Där vår förra majoritet ansåg att hänsyn skulle tas till hur upphandlingen kan bidra till ett ekologiskt och socialt samhälle konstaterar den borgerliga majoriteten enbart att ”det är möjligt för staden att ställa krav på miljöhänsyn vid upphandlingar...”. Där vi ställer krav på sociala och mänskliga rättigheter lyser nu dessa ambitioner med sin frånvaro i den borgerliga skrivningen.

Vår förra majoritet ansåg miljömässiga och sociala faktorer så viktiga att de på kort sikt även kunde få medföra ökade kostnader, eftersom vi vill ta ansvar för nu levande och framtida generationer. Den borgerliga majoriteten menar att miljöhänsyn i upphandlingen inte får leda till att enbart ett fåtal stora entreprenörer får delta. Staden ska därför ställa mindre krav och på så sätt minska byråkratin. Men mindre krav betyder också mindre ansvar, mindre miljöhänsyn och mindre socialt ansvarstagande. Det kan inte vänsterpartiet acceptera.

Vi tillstyrker i huvudsak stadsledningskontorets ursprungliga förslag till upphandlingspolicy med hänsyn tagen till följande synpunkter från vänsterpartiet.

Vi ser den offentliga upphandlingen som en hävstång för att driva på ny, hållbar teknologi och på så sätt gynna ansvarstagande företag. Genom miljömässiga och sociala hänsyn kan staden bidra till att skapa en hållbar utveckling, inte bara i Sverige utan också internationellt genom rättvis och miljöanpassad handel. Den borgerliga majoritetens nya policy visar att de inte har dessa ambitioner.

Sociala krav som att det ska finnas rättvisemärkta produkter eller liknande i ett upphandlat sortiment är fullt möjliga att driva för staden. Staden kan också kräva att avtal kan hävas eller sanktion beslutas i de fall där leverantören eller underleverantörer bryter mot ILO:s grundläggande konventioner. Det innebär också att staden måste ha en beredskap för hur varuförsörjningen kan klaras om staden blir avtalslös samt kunna avtala med ny leverantör som klarar kraven. Den kritiska punkten när sociala krav och avtalsvillkor tillämpas är uppföljningsarbetet, där staden dels behöver avsätta tillräckliga resurser och dels ta fram anvisningar som stöd i arbetet.

Ett aktuellt exempel på sociala krav är det försök som pågått sedan hösten 2005 med att ställa sociala krav om anställningsvillkor och arbetsmiljö i upphandlingar (enligt beslut i kommunstyrelsen den 26 oktober 2005). Syftet med kraven på anställningsvillkor och arbetsmiljö är att säkerställa en trygg arbetsmiljö och rimliga arbetsvillkor för personal i företag som arbetar på uppdrag av staden. Erfarenheterna redovisas i ärendet dnr 125-2422/2006.

En upphandling kräver mycket stora byråkratiska insatser i arbetet med förfrågningsunderlag och bedömning av anbud samt innebär risker för störningar i verksamheten och stora ekonomiska risker i samband med juridiska processer vid överklaganden. Staden måste därför som "lärande" organisation alltid utvärdera ekonomiska konsekvenser av upphandlingar, inklusive alla kostnader för administration, juridiska tvister, konsulter samt omstrukturering. Med en objektiv utvärdering står det klart att dessa resurser gör bättre nytta om de används till att utveckla kvaliteten i befintliga verksamheter istället för att göra sig av med dem.

Vi avvisar starkt den borgerliga majoritetens förslag till konkurrenspolicy, eftersom den syftar till att ersätta demokrativärdena med ett krasst marknadstänkande och sälja ut så mycket som möjligt av stadens verksamheter.

Ingen verksamhet är fredad i det borgerliga Stockholm och särskilt allvarligt ser vi på att konkurrensutsätta och därmed försämra tryggheten inom boenden för gamla, dementa och medborgare med funktionsnedsättningar av olika slag.

Konkurrensutsättningen har blivit ett helgonförklarat verktyg under sken av att öka valfriheten, effektiviteten, kvalitetsutvecklingen och kostnadseffektiviteten. De borgerliga partierna har därmed inte lärt sig något av de utvärderingar som staden gjorde av deras tidigare privatiseringspolitik.

Tyvärr kommer Stockholmsborna att bli utsatta för ännu ett gigantiskt och skrämmande systemskifte under kommande fyra år. Vem som

helst ska kunna utmana den kommunala verksamheten och staden ska vara skyldig att seriöst utreda varje sådan utmaning. Tala om att skapa ny byråkrati och slösa på resurser istället för att använda dem så att de direkt kommer medborgaren till del i exempelvis äldreomsorgen. I själva verket innebär den borgerliga konkurrenspolicyn att skattepengar går till vinster i privata företag under täckmantel av att det skulle öka valfriheten.

Vår valfrihetsreform är däremot reell och innebär att medborgarna får behålla kontinuiteten och får större möjlighet att välja innehåll i omsorgen, hur den ska utföras och när den ska utföras. Ett exempel är de nya riktlinjer för äldreomsorgen som de borgerliga partierna har stoppat i kommunfullmäktige.

Vi tillstyrker i huvudsak stadsledningskontorets ursprungliga förslag till konkurrenspolicy med hänsyn tagen till följande synpunkter från vänsterpartiet.

Namnet byts till policy för kvalitet, utveckling och medborgarinflytande för att markera att konkurrensutsättning inte är ett mirakelverktyg utan bara lämpligt i vissa fall. Ett ökat inflytande för medborgare, brukare och medarbetare, samverkan och metodutveckling byggd på resultat från forskning och beprövad erfarenhet är mycket viktigare för kvalitetsutveckling än konkurrensutsättning.

Stadens verksamheter ska ge våra medborgare bästa möjliga service, kvalitet och inflytande till lägsta möjliga kostnad och miljöpåverkan samt ta hänsyn till ILO:s grundläggande konventioner. Lagstiftningen och kommunfullmäktiges övergripande mål ska självklart styra även

upphandlad verksamhet. Konkurrensutsättning kan vara lämplig för verksamhet där staden inte behöver ha specialkompetens, men måste prövas i varje enskilt fall. Någon plan för konkurrensutsättning behöver därför inte antas i staden.

Samverkan mellan staden och ideella föreningar eller brukarkooperativ kan vara positiv när det ger verksamheten ett mervärde. När entreprenader ger få eller inga fördelar rekommenderas nämnderna att ta tillbaka verksamheten i egen regi. Den offentliga verksamheten är tryggast för medborgarna men behöver självklart utvecklas för att svara upp mot de höga krav på kvalitet som vänsterpartiet vill ställa på verksamheten.

Utmaningsrätt eller avknoppning ska inte förekomma inom stadens verksamheter, eftersom vi av demokrati- och kvalitets skäl vill satsa på att utveckla verksamheten istället för att avveckla den. Mot bakgrund av de utvärderingar som gjorts finns tungt vägande skäl att vara ytterst restriktiv till konkurrensutsättning av grundläggande verksamheter, exempelvis inom pedagogiska verksamheter, socialtjänsten, stöd och service till personer med funktionsnedsättningar, äldreomsorgen samt grundläggande infrastruktur som vatten, energi och bostäder.

Reservation 3

Ledamot Jakob Dencker (mp) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

att avstyrka förvaltningens förslag till remissvar över föreslagna policy för upphandling och konkurrensutsättning

att därutöver anföra följande

Förslaget till policy för upphandling och konkurrensutsättning underminerar Stockholms stads möjlighet att beakta att staden genom sin upphandling bidrar till utvecklingen mot ett ekologiskt och socialt hållbart samhälle. Hela förslaget är otydligt och visar på många punkter rent motsägelsefulla skrivningar.

Vi menar i stället att det är viktigt att staden går så långt som lagen tillåter för att ställa miljökrav och sociala krav på de företag som man upphandlar ifrån.

Den borgerliga majoriteten vill avskaffa antidiskrimineringsklausulerna utan att ens ha utvärderat deras effektivitet. Borgarrådet säger å ena sidan att diskriminering aldrig får förekomma – men väljer å andra sidan att hävda att kravet på affärsmässighet inte kan kombineras med efterlevnad av antidiskrimineringsklausulen. Men när blev det affärsmässigt att diskriminera med skattebetalarnas pengar? Istället för att avskaffa antidiskrimineringsklausulerna, med hänvisning till att efterlevnaden inte går att följa upp, borde betydande resurser avsättas för att kontrollera avtalsuppföljningen. Utvärdering av antidiskrimineringsklausulerna kan vid denna tidpunkt dessutom inte förväntas vara utförlig då klausulerna inte har varit i bruk mer än i knappt ett år.

Den borgerliga majoriteten vill eliminera i princip möjligheten att ställa sociala och miljömässiga krav i upphandlingar. Den tidigare möjligheten för staden att kräva att risken för att mänskliga rättigheter åsidosätts av stadens leverantörer ska elimineras, är borta, liksom

kravet att leverantören inte åsidosätter de regler som gäller för svensk arbetsmarknad när det gäller lönenivåer, arbetstidsregler och antidiskriminering. Man hänvisar till att det är ”svårt att tänka sig ett socialt krav som har en direkt påverkan på kvaliteten på varan som köps”. Vi hävdar å andra sidan att ett företag som inte tar hänsyn till mänskliga rättigheter inte heller kan frammana potentialen hos sina medarbetare att leverera en vara eller en tjänst med högsta möjliga kvalitet.

Den borgerliga majoriteten hävdar att det inte är tillåtet att kräva en viss märkning, till exempel rättvisemärkning, på en vara. Det finns dock inga hinder för att man kan ställa krav på att det i sortimentet finns varor som är rättvisemärkta eller bevisligen framtagna under motsvarande förhållanden. Här gäller också att avtal kan hävas eller annan sanktion utkrävas av leverantör eller underleverantör som bryter mot ILO:s grundläggande konventioner föreningsfrihet, tvångsarbete, diskriminering och barnarbete.

Vi tycker att det är farligt att avknoppningar sker på ideologisk grund utan att sakliga förutsättningar ligger bakom. All omsorg ska kvalitetssäkras. Krav ska kunna ställas på att företag ska ha skattesedel, inte anlita illegal arbetskraft och för övrigt motsvarar de villkor som kollektivavtal ställer, t ex rätt till meddelarfrihet för offentlig service i privat regi.

Det ska vara lika lätt för småföretag som för stora företag att delta i upphandlingsförfarandet. För att säkerställa detta krävs att tillräckliga resurser finns för upphandling. Det är viktigt att man kontinuerligt följer upp och gör insatser för att underlätta för småföretagen. Ett

sådant exempel är att Miljöcentrum för företag får kommunala medel för att fortsätta sin miljödiplomering av småföretag. Ett annat sätt är att höja nivån för direktupphandlingar. Det är av största vikt att processen för småföretag förenklas men att man för den skull inte ger avkall på sociala och miljömässiga hänsyn.

Den ökade centrala upphandling som den borgerliga majoriteten förespråkar riskerar att minska möjligheten för små företag att konkurrera om kontrakten.

Protokollsanteckning

Leif Larsson:s, Lärarförbundet TCO, yttrande antecknades i protokollet:

I policyn borde ingå att stadsdelsförvaltningen alltid är remissinstans vid öppnande av nya förskolor i privat regi.